

ПОЛІСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

АГРОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра здоров'я фітоценозів і трофології

Силабус навчальної дисципліни

«ПРАВОЗНАВСТВО»

1. Профіль дисципліни

Освітньо-професійна програма: «Захист і карантин рослин»	Освітній ступінь – <i>перший (бакалаврський)</i> Галузь знань: 20 «Аграрні науки та продовольство» Спеціальність: 202 «Захист і карантин рослин» Кількість кредитів – 4 Загальна кількість годин – 120 Рік підготовки, семестр – 3/6 Компонент освітньої програми: <i>обов'язкова</i> Цикл підготовки: <i>загальний</i> Мова викладання: <i>українська</i>
--	--

2. Інформація про викладача

Викладач	Кравчук Ірина Ігорівна
Профайл викладача	https://polissiauniver.edu.ua/%d0%ba%d1%80%d0%b0%d0%b2%d1%87%d1%83%d0%ba-%d1%96%d1%80%d0%b8%d0%bd%d0%b0-%d1%96%d0%b3%d0%be%d1%80%d1%96%d0%b2%d0%bd%d0%b0-2/
Контактна інформація	067-412-05-92, dgeronimo22@ukr.net
Сторінка курсу в Moodle	http://m.polissiauniver.edu.ua/course/view.php?id=5732
Консультації	Онлайн консультація в Zoom, Viber щосереди з 15.00 до 18.00

3. Анотація до дисципліни

Навчальна дисципліна «Правознавство» спрямована на формування у здобувачів спеціальності 202 «Захист і карантин рослин» базового комплексу правових знань, необхідних для професійної діяльності у сфері аграрних наук та продовольства. Курс забезпечує системне розуміння публічно-правових і приватно-правових галузей, що регулюють трудові, організаційно-господарські, земельні, екологічні та інші відносини,

пов'язані з виробництвом, обігом і карантинном рослинної продукції. Опанування дисципліни формує правову свідомість та правову культуру майбутніх фахівців, що є важливим для дотримання законодавства у сфері охорони рослин, застосування засобів захисту, забезпечення біобезпеки та відповідального використання природних ресурсів.

Особлива увага приділяється вивченню основ аграрного, земельного, екологічного та адміністративного права, зокрема правового режиму сільськогосподарських земель, регулювання діяльності аграрних підприємств, контролю за дотриманням фітосанітарних вимог, правовому статусу суб'єктів аграрного ринку. Здобувачі отримують уявлення про механізми юридичної відповідальності за порушення у сфері захисту рослин, правові гарантії безпечності продукції, порядок взаємодії з контролюючими органами.

Засвоєння дисципліни забезпечує формування правових компетентностей, необхідних для прийняття обґрунтованих рішень у професійній діяльності, належної організації виробничих процесів, мінімізації правових ризиків та ефективної реалізації прав та обов'язків у сфері аграрного виробництва.

4. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Правознавство» є формування у здобувачів фахової освіти системного уявлення про правові засади функціонування суспільства та аграрного сектору, набуття ними базових компетентностей у сфері публічно-правового та приватно-правового регулювання, необхідних для здійснення професійної діяльності у галузі захисту і карантину рослин, а також розвитку правової свідомості, відповідального ставлення до виконання професійних обов'язків та дотримання вимог законодавства.

Вивчення дисципліни передбачає виконання таких *завдань*:

- сформувати у здобувачів здатність усвідомлювати та реалізовувати свої права й обов'язки як членів суспільства, опановуючи базові знання про систему права, механізми захисту прав і свобод людини та принцип верховенства права;
- сприяти розвитку правової, політичної та громадянської культури, формуванню почуття національної гідності, патріотизму, етичної відповідальності та соціалізації особистості через засвоєння фундаментальних засад держави і права;
- забезпечити розуміння правового регулювання професійної діяльності у сфері захисту і карантину рослин, включаючи вимоги спеціального законодавства, повноваження суб'єктів контролю, правові механізми забезпечення фітосанітарної безпеки та відповідальності за порушення законодавства;
- розвинути здатність аналізувати, інтерпретувати та застосовувати норми права у типових і нетипових професійних ситуаціях, використовуючи інструменти демократичної правової держави для забезпечення законності та ефективності професійної діяльності;
- формувати розуміння важливості захисту незалежності, територіальної цілісності та демократичного устрою України, включаючи усвідомлення ролі правових механізмів у забезпеченні національної безпеки та стійкості аграрного сектору як стратегічної сфери;
- сприяти готовності здобувачів оперативно реагувати на зміни законодавства, застосовувати актуальні нормативно-правові акти, орієнтуватися у правовому інформаційному середовищі та працювати з офіційними джерелами права.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів таких компетентностей:

а) загальних (ЗК):

ЗК12. Навички здійснення безпечної діяльності.

ЗК13. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК15. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН01. Володіти знаннями, що сприяють розвитку загальної політичної культури та активності, формуванню національної гідності і патріотизму, соціалізації особистості, схильності до етичних цінностей.

ПРН11. Дотримуватися вимог законодавства у сфері захисту і карантину рослин та оперативно реагувати на зміни в законодавстві.

ПРН13. Використовувати інструменти демократичної правової держави в професійній та громадській діяльності.

ПРН15. Усвідомлювати цінність захисту незалежності, територіальної цілісності та демократичного устрою України.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен:

знати:

- основи правової системи України, її структуру, принципи, джерела права та особливості їх застосування;
- конституційні засади організації державної влади, гарантії прав і свобод людини та громадянина, механізми їх захисту;
- положення основних галузей права, зокрема конституційного, цивільного, трудового, адміністративного, кримінального, екологічного, земельного та аграрного;
- правові засади функціонування аграрної сфери, у тому числі регулювання діяльності в галузі захисту і карантину рослин;
- порядок здійснення державного фітосанітарного контролю, систему відповідних органів та їх повноваження;
- правові вимоги до використання засобів захисту рослин, обігу рослинної продукції, дотримання норм екологічної та біологічної безпеки;
- види юридичної відповідальності, що застосовуються за порушення земельного, екологічного, адміністративного та фітосанітарного законодавства;
- основи правової культури і громадянської свідомості, цінності демократичної правової держави, принцип верховенства права;
- порядок роботи з нормативно-правовими актами, офіційними джерелами та інформаційними правовими системами;
- засади національної безпеки України, особливо у контексті збереження природних ресурсів та стійкості аграрного сектору;
- основи антикорупційного законодавства України, правові обмеження та заборони у сфері професійної діяльності, пов'язані із запобіганням корупції та недоброчесності.

вміти:

- застосовувати норми чинного законодавства у типових ситуаціях професійної діяльності, пов'язаних із захистом і карантинном рослин;
- аналізувати правові акти, визначати їхню дію, співвідношення та значення для професійної діяльності;
- виявляти та оцінювати правові ризики, що можуть виникати у процесі виробництва, зберігання, транспортування та обігу рослинної продукції;
- користуватися інструментами правового регулювання для забезпечення законності, безпечності та відповідності фахової діяльності нормативним вимогам;
- застосовувати адміністративні, екологічні, фітосанітарні та інші спеціальні норми права під час виконання професійних завдань;
- оперувати правовими поняттями та категоріями, формулювати правомірні рішення у сфері повноважень фахівця;
- дотримуватися вимог законодавства, у тому числі оперативно реагувати на його

зміни, що впливають на професійну діяльність;

- застосовувати механізми захисту прав і свобод людини і громадянина, включно з адміністративними та судовими способами;

- дотримуватися етичних, правових та професійних стандартів, запобігати проявам корупції та недоброчесності, демонструвати відповідальність, громадянську свідомість і повагу до демократичних цінностей.

4. Організація навчання

4.1. Обсяг дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин	
	Денна	Заочна
Лекції	20	
Практичні	28	
Самостійна робота	72	

4.2. Зміст навчальної дисципліни

Для формування у здобувачів вищої освіти правового мислення на лекційних та практичних заняттях проводяться обговорення актуальних питань по даній дисципліні, експрес-опитування, аналіз та вирішення практичних ситуацій.

Лекції та практичні заняття проводяться очно з можливим поєднання очного та дистанційного форматів викладання дисципліни (на платформі Moodle) під безпосереднім керівництвом викладача з використанням електронних дидактичних демонстраційних матеріалів (мультимедійні презентації, схеми тощо), що призначені для супроводу навчального процесу.

Самостійна робота з використанням можливості мережі Інтернет з наданням відповідних посилань на джерело інформації. Самостійна робота планується та організовується індивідуально кожним здобувачем, але він завжди може розраховувати на консультацію викладача.

Вид підсумкового контролю: екзамен.

№ з/п	Тема	Назва теми	Кількість годин	
			денна форма	заочна форма
1	T1	ОСНОВИ ТЕОРІЇ ДЕРЖАВИ 1. Держава та її ознаки. Основні поняття. 2. Функції держави. 3. Форми держави. 4. Громадянське суспільство. 5. Значення держави у забезпеченні національної та продовольчої безпеки.	10	
2	T2	ОСНОВИ ТЕОРІЇ ПРАВА. ПРАВОВІ ВІДНОСИНИ 1. Загальні правила поведінки людини. Види соціальних норм. 2. Право та його ознаки. Функції права. 3. Джерела (форми) права. 4. Система права. 5. Нормативно-правові акти та їх види. Систематизація правових актів. 6. Правовідносини: поняття, суб'єкти, об'єкти, зміст.	10	

3	T3	ПРАВОВА ПОВЕДІНКА. ПРАВОПОРУШЕННЯ І ЮРИДИЧНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ 1. Поняття законності і правопорядку. Правомірна поведінка. 2. Правопорушення: поняття, види, ознаки і склад. 3. Юридична відповідальність: поняття, принципи, функції та види. 4. Правопорушення у сфері захисту та карантину рослин.	12	
4	T4	КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО УКРАЇНИ: ОСНОВИ КОНСТИТУЦІЙНОГО ЛАДУ ТА ПРАВА ЛЮДИНИ 1. Конституційне право, його особливості та місце в системі законодавства. 2. Загальні засади конституційного ладу України. 3. Народовладдя в Україні та форми його здійснення. 4. Громадянство України як один з інститутів конституційного права. 5. Конституційні права, свободи та обов'язки громадян України. Механізми їх захисту.	10	
5	T5	ЦИВІЛЬНЕ ТА ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО УКРАЇНИ 1. Цивільне право і відносини, що ним регулюються. 2. Право власності в Україні. Захист власності. 3. Поняття і види цивільно-правових правочинів та договорів. 4. Спадкування за цивільним правом. 5. Основи господарської діяльності. Відносини між аграрними підприємствами, фермерськими господарствами, лабораторіям.	14	
6	T6	ТРУДОВЕ ПРАВО УКРАЇНИ 1. Поняття трудового права, його джерела. Місце кодексу законів про працю в системі трудового права України. 2. Трудові відносини: укладення, зміна і припинення трудового договору. 3. Права й обов'язки працівників і роботодавців. 4. Охорона праці у сфері агровиробництва. 5. Особливості регулювання праці у сільському господарстві.	12	
7	T7	АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО УКРАЇНИ ТА АДМІНІСТРАТИВНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ 1. Поняття та принципи адміністративного права. 2. Адміністративні правопорушення та відповідальність. 3. Державний фітосанітарний контроль як адміністративно-правовий інститут.	12	
8	T8	ЗЕМЕЛЬНЕ ПРАВО УКРАЇНИ 1. Поняття та система земельного права. 2. Категорії земель. 3. Право власності та користування землею. 4. Землі сільськогосподарського призначення: правовий режим.	12	

		5. Правопорушення у сфері землекористування.		
9	T9	ЕКОЛОГІЧНЕ ПРАВО ТА ПРАВОВІ ЗАСАДИ ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ 1. Основи екологічного законодавства. Поняття та система екологічного права. 2. Охорона атмосферного повітря, ґрунтів, водних ресурсів. 3. Забезпечення екологічної безпеки в аграрній діяльності. 4. Поняття екологічної відповідальності.	12	
10	T10	АГРАРНЕ ПРАВО ТА ПРАВОВІ ЗАСАДИ ЗАХИСТУ І КАРАНТИНУ РОСЛИН 1. Поняття та система аграрного права. 2. Суб'єкти аграрних правовідносин. 3. Фітосанітарні правила і нормативи. 4. Правове регулювання застосування засобів захисту рослин. 5. Компетенція Держпродспоживслужби.	14	
РАЗОМ:			120	

4.3. Форми контролю та методи оцінювання

Основними видами контролю результатів навчання під час вивчення дисципліни є: поточний (модульний) і підсумковий.

Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Поточний контроль здійснюється у формі усного та письмового опитування, тестування, виконання індивідуальних та практичних завдань. За сукупністю всіх тем здійснюється періодичний контроль у вигляді модульної контрольної роботи. Модульна контрольна робота проводиться у спосіб вирішення 50 тестових завдань. Кожне завдання оцінюється в 1 бал. Набрана кількість балів потім ділиться на 10 і при необхідності – округлюється до цілих.

Після вивчення курсу застосовується підсумковий контроль у формі екзамену. Екзамен проводиться для всіх без винятку здобувачів вищої освіти (незалежно від сумарної кількості балів, отриманих за результатами поточного та періодичного контролю за семестр). Екзамен охоплює тестовий спосіб контролю, відповіді на які повинні ґрунтуватись на обсязі знань з усього курсу.

Підсумкова оцінка визначається як сума балів за поточний контроль (максимум 60 балів), під час якого оцінювання навчальних досягнень здійснюється за 5-бальною системою та переведенням у бальну шляхом множення середньоарифметичного значення на коефіцієнт переведення у 60-бальну шкалу - 12, та результатів підсумкового контролю (екзамен - максимум 40 балів).

Система оцінювання сформованих компетентностей у студентів враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни передбачають практичні заняття, а також виконання модульної контрольної роботи та індивідуального самостійного завдання.

Розподіл балів оцінювання знань здобувачів вищої освіти у семестрі за видами навчальних занять з дисципліни

Поточний та періодичний контроль														Індивідуальне самостійне завдання	Підсумковий контроль(екзамен) (макс. бал)	Сума балів (макс. бал.)
Змістовний модуль 1																
Т 1	Т 2	Т 3	Т 3	Т 4	Т 5	Т 5	Т 6	Т 7	Т 8	Т 9	Т 10	Т 10	МКР			
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0-5	40	100
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5			

Приклад:

T1-4 ; T2-5; T3-4; T3-4; T4-5; T5-3; T5-4; T6-5; T7-5; T7-3; T8-4; T9-5; T10-3; МКР-4; Інд.сам.завд – 0.

середній бал: $(4+5+4+4+5+3+4+5+5+3+4+5+3+4+0)/15=4$

поточні бали: $4 \cdot 12=48$ (12 - коефіцієнт переведення у 60-бальну шкалу)

підсумковий контроль: 35

сума балів: $48+35=83$

Оцінювання кожного з виконаних практичних завдань здійснюється за такими критеріями:

5 балів – здобувач вищої освіти у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичного завдання, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією. Розкриває зміст питань, які обговорювалися на лекції та були винесені на самостійний розгляд. При відповіді наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки;

4 бали – здобувач вищої освіти достатньо володіє навчальним матеріалом, обгрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичного завдання, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки;

3 бали – здобувач вищої освіти відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє базові знання окремих положень. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обгрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки;

2 бали – здобувач вищої освіти не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обгрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичного завдання;

1 бал – здобувач вищої освіти не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді;

0 балів – здобувач вищої освіти не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичного завдання.

Під час оцінювання знань і вмінь здобувачів можуть бути враховані результати навчання, отримані у неформальній освіті. Для цього, здобувач освіти, що має

підтвердження про результати навчання у неформальній освіті (сертифікат, диплом чи інший документ), звертається із письмовою заявою в деканат факультету і складає підсумковий контроль предметній комісії. Наявність підтверджуючих документів є підставою для зарахування окремої теми лекційного чи практичного заняття, змістовного модуля чи всього навчального матеріалу дисципліни за умови, що програма неформальної освіти відповідає робочій програмі дисципліни.

Оцінювання результатів екзамену здійснюється за наступними критеріями:
40 тестових завдань. Кожне питання оцінюється в 1 бал.

Шкала оцінювання: національна та шкала університету

Сума балів за шкалою університету (за всі види освітньої діяльності).	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, диференційованого заліку, курсового проєкту (роботи) практики	для заліку
90-100	Відмінно	Зараховано
75-89	Добре	
60-74	Задовільно	
менше 60	Незадовільно	Не зараховано

5. Політики дисципліни

Політики курсу вибудовуються із урахуванням норм законодавства України щодо академічної доброчесності, у т. ч. щодо використання штучного інтелекту, та регламентних документів щодо організації навчання у Поліському університеті.

Політика щодо відвідування: задля успішного засвоєння теоретичних знань і формування відповідних компетентностей здобувачі освіти зобов'язані регулярно відвідувати заняття, брати активну участь у обговоренні ключових питань із теми, виконувати необхідний мінімум навчальної роботи.

Політика щодо дедлайнів: індивідуальні та самостійні роботи здобувачі освіти мають здавати вчасно, відповідно до плану заняття. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, участь у конференціях, тривога, відсутність світла тощо) термін зарахування навчальних завдань може бути подовжений за погодженням із викладачем курсу. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, зараховуються зі зниженням оцінки.

Політика щодо комунікації із викладачем: у разі виникнення певних труднощів при вивченні дисципліни здобувач освіти може звертатися до викладача у години консультацій за додатковими роз'ясненнями.

6. Література необхідна для вивчення навчальної дисципліни

Основна:

1. Правознавство : підручник / С. О. Костенко та ін.; за ред. Є. Д. Скулиша. Житомир: ТОВ «Видавничий дім "Бук-Друк"», 2023. 356 с.
2. Правознавство: підручник / Г.І. Балюк, Е.Ф. Демський, В.С. Ковальський [та ін.]; за відп. ред. О.В. Дзери. 12-те вид., перероб. і допов. Київ: Юрінком Інтер, 2019. 632 с.
3. Правознавство: навчальний посібник / А.А. Герц, С.Й. Кравчук. К.: Видавничий дім «КОНДОР», 2018. 280 с.
4. Загальна теорія права : підручник / [О. В. Петришин, Д. В. Лук'янов, С. І. Максимов, В. С. Смородинський та ін.] ; за ред. О. В. Петришина. Харків : Право, 2020. 568 с.
5. Загальна теорія права. Академічний курс: підруч. для студ. юристів / за ред. д-ра юрид. наук, проф. С. В. Бобровник. Київ: Юрінком Інтер, 2021. 576с.

6. Теорія держави та права : [навчальний посібник] / Є. В. Білозьоров, О. Б. Горова, В. П. Власенко, А. М. Завальний, Н. В. Заяць та ін.; за заг. ред. С. Д. Гусарева, О. Д. Тихомирова. К. : НАВС, Освіта України, 2017. 116 с.

Додаткова:

1. Загальне адміністративне право: підручник / [Гриценко І. С., Мельник Р. С., Пухтецька А. А. та ін.]; за заг. ред І. С. Гриценка. К.: Юрінком Інтер, 2019. 304 с.
2. Демократія: від теорії до практики / Г. Берроуз, І. Совсун, С. Буров та ін. Київ, 2018. URL: <https://law.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/02/IFES-Ukraine-Democracy-from-Theory-to-Practice-Course-Reader-v1-2018-08-29-Ukr.pdf>
3. Загальна теорія права: Підручник / За заг. ред. М.І. Козюбри. К.: Ваіте, 2015. 392 с. URL: <https://www.osce.org/files/f/documents/8/f/283756.pdf>
4. Мельник Р. С., Мосьондз С. О. Адміністративне право України у схемах та коментарях. К.: Юрінком Інтер, 2019. 344 с.
5. Конституційне право України. Повний курс: навч. посіб. / О. В. Совгиря, Н. Г. Шукліна. Київ : Юрінком Інтер, 2018. 554 с.
6. Смолярова М. Л. Трудове право України: Словник-довідник. Запоріжжя : Просвіта, 2016. 152 с. URL: http://eir.zntu.edu.ua/bitstream/123456789/2771/1/Smoliarova_The_labor_law.pdf
7. Цивільне право України : навчальний посібник : у 2 ч. Ч. 1 / за заг. ред. канд. юрид. наук, проф. В. А. Кройтора, канд. юрид. наук, доц. Кухарева О. Є., канд. юрид. наук, доц. Ткалича М. О. Запоріжжя : Видавничий дім «Гельветика», 2016. 384 с. URL: <https://oldiplus.ua/downloads/338.pdf>
8. Екологічне право України. Академічний курс: підручник для вищих навчальних закладів/ За ред. Шемшученка Ю. С. К.: ТОВ „Видавництво „Юридична думка“, 2017. 848 с.
9. Юридична відповідальність за порушення природоресурсного законодавства України : монографія / О. Б. Німко, Н. В. Бондарчук, Р. Д. Ляшенко [та ін.] ; під заг. ред. О. Б. Німко. Житомир : ЖНАЕУ, 2016. 208 с.
10. Kostiuchenko, O., Miroshnykov, I., Kravchuk, I., Karpenko, M., Vasylytsiun, I. 2024. Criminal and legal characteristics of war crimes under international and Ukrainian legislation: analysis, problems and prospects for development. *Relacoes Internacionais no Mundo Atual*, 1(43), 582–599. DOI: 10.21902/Revrima.v1i43.6694. (Scopus).
11. Zanfirova T., Aidynian A., Pokhodzilo Y., Kravchuk I., Rybalko H. 2020. Current State and Perspectives of Criminalization of Violations of Labor Rights in the New Criminal Code of Ukraine. *Systematic Reviews in Pharmacy*, 11 (11), 529-532. DOI:10.31838/srp.2020.11.76. (Scopus).
12. Кравчук І.І. Особливості провадження судових дій під час судового розгляду кримінального провадження. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2019. № 3. С. 127-131.
13. Кравчук І.І. Теоретико-правові основи міжнародного співробітництва в межах кримінального провадження. *Visegrad journal on human rights*. 2019. 3 ч. 2. С. 145-150.
14. Кравчук І.І., Котюк А.С. Відшкодування шкоди, заподіяної особі невдалим медичним втручанням. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського*. Серія: юридичні науки. Том 31 (70) № 6 2020. С. 36-41.
15. 9. Кравчук І.І., Герасимчук Є.Г. Забезпечення права особи на свободу та особисту недоторканність у кримінальному провадженні. *Юридичний науковий електронний журнал юридичного факультету Запорізького національного університету*. 2021. № 10. С. 500-503.
16. Кравчук І.І. Особливості цивільно-правової відповідальності медичних працівників за шкоду, завдану пацієнтові невдалим медичним втручанням. *Юридичний*

науковий електронний журнал юридичного факультету Запорізького національного університету. 2022. № 11. С. 218-221.

17. Кравчук І.І. Дискримінація за національною ознакою на окупованих територіях через призму обмеження права на освіту як прояв геноциду українського народу. Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: юридичні науки. Том 34 (73) № 1. 2023. С. 7-13.

18. Бондарчук Н.В., Кравчук І.І. Правове забезпечення гендерної рівності у збройних силах України. Науковий вісник Ужгородського Національного Університету. Серія ПРАВО. Випуск 82: частина 2. 2024. С. 15-20.

Нормативно-правові акти:

Конституція України від 28.06.1996; <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/254к/96>

Декларація про державний суверенітет України від 16.07.1990. Відомості Верховної Ради України. 1990. № 3.

Акт проголошення незалежності України від 24.08.1991. Відомості Верховної Ради України. 1991. № 38.

Про громадянство України: Закон України від 18.01.2001; <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2235-14>

Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту: Закон України від 08.07.2011; <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3671-17>

Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України: Закон України від 15.04.2014 № 1207-VII; <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1207-18>

Про захист прав споживачів: Закон України від 12.05.1991 (із змінами); <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1023-12>

Кодекс законів про працю України від 10.12.1971. Відомості Верховної Ради України. 1971. (Додаток до № 50). Ст. 21; <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/322-08>

Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984. Відомості Верховної Ради України. 1984. (Додаток до № 51). Ст. 1122; <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>

Цивільний кодекс України від 16.01.2003. Відомості Верховної Ради України. 2003. № 40-44. Ст. 356; <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>

Кримінальний кодекс України від 05.04.2001; <http://zakon.rada.gov.ua/>

Сімейний кодекс України від 10.01.2002; <http://zakon.rada.gov.ua/>

Інформаційні ресурси

Офіційні сайти органів державного управління України:

1. Верховна Рада України – <https://www.rada.gov.ua/>

2. Верховний Суд – <https://supreme.court.gov.ua/supreme/gromadyanam/kontakts/>

3. Офіс Генерального прокурора – <https://www.gp.gov.ua/>

4. Державна податкова служба України - <https://tax.gov.ua/>

5. Кабінет Міністрів України – [http:// www.kmu.gov.ua](http://www.kmu.gov.ua)

6. Конституційний Суд України - <https://ccu.gov.ua/index.php>

7. Національний банк України – <https://bank.gov.ua/>

8. Нотаріальна палата України – <https://npu.ua/>

9. Президент України – <https://www.president.gov.ua/news/administration>

10. Уповноважений Верховної Ради України з прав людини – <https://www.ombudsman.gov.ua/>

Офіційні сайти наукових і електронних бібліотек в Україні:

1. Державна науково-технічна бібліотека України – <https://dntb.gov.ua/>

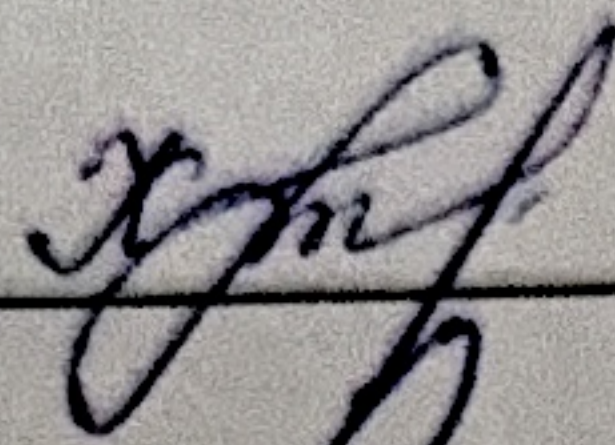
2. Наукова бібліотека Поліського національного університету -
<https://polissiauniver.edu.ua/%d0%b1%d1%96%d0%b1%d0%bb%d1%96%d0%be%d1%82%d0%b5%d0%ba%d0%b0-2/>

3. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського – <http://www.nbuv.gov.ua/>

4. Національна парламентська бібліотека – <https://nlu.org.ua/>

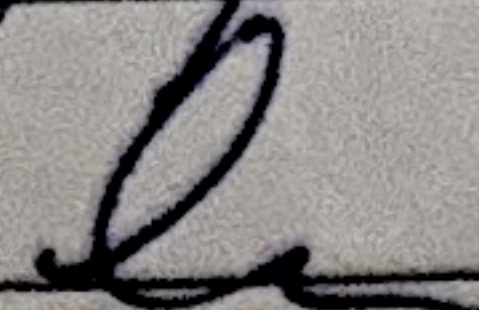
5. Українська бібліотечна асоціація – <https://ula.org.ua/>

Викладач

I.I. Кравчук

Завідувач кафедри

Р.Д. Ляшенко